

Närståendepolicy

Från policy till verklighet

Bakgrund och syfte

Närstående till patienter som får psykiatrisk vård kan vara en värdefull resurs för vården att samarbeta med.

Denna policy är ett led i ett förbättringsarbete för att påvisa de närståendes behov och rättigheter när det gäller delaktighet i vården och att tydliggöra vårdens ansvar att involvera de närstående. Policyn ska också säkerställa att närstående erbjuds samma möjligheter till delaktighet oavsett var i länet vården sker.

Med närstående menas en person som patienten själv anser sig ha en nära relation till. Det kan vara en familjemedlem men det behöver inte vara det.

Policyn utgår från två perspektiv, närstående- och vårdgivarperspektivet och syftar ytterst till att göra vården så bra som möjligt för patienten.

Policyn togs fram 2006 och reviderades senast 2021.

Att närstående tillsammans med patient ges möjlighet att vara delaktig i vård och behandling stärks av Patientsäkerhetslagen (SFS 2010:659). Detta innebär att de psykiatriska verksamheterna i länet aktivt måste arbeta vidare med förbättringsåtgärder inom området. Målsättningen med policyn är att öka de närståendes delaktighet inom den psykiatriska vården.

Delaktighet förutsätter patientens samtycke

NÄRSTÅENDE

VÅRDGIVARE

Policyn utgår ifrån att de närstående ska vara delaktiga i den psykiatriska vården. För att göra delaktigheten möjlig krävs alltid patientens samtycke. Det är av yttersta vikt att frågor om tystnadsplikt och konfidentialitet hanteras på ett sådant sätt att både patienten och de närstående får sina behov av delaktighet och sekretess bemötta på bästa sätt.

PATIENT

Samverkan

Forskning visar att behandlingsresultatet oftast blir bättre när närstående är med i patientens vård och behandling. De kan till exempel bidra till att öka vårdpersonalens förståelse för patientens problem, sociala situation och livshistoria. De närstående har ofta betydelse för patientens möjligheter att hantera sitt liv och sin vardag.

NÄRSTÅENDE	VÅRDGIVARE
De närstående kan vara en resurs och värdefull samarbetspartner både för patienten och vården.	Vårdpersonalen ska se de närstående som en resurs och en värdefull samarbetspartner.
De närstående bör tidigt involveras i patientens vård och behandling.	Vårdpersonalen ska så snart som möjligt söka kontakt med de närstående för att samverka kring patientens vård.
	Samverkan kan även ske med andra aktörer.

Samordning

SIP är en samordnad individuell plan där patienten tillsammans med hälso- och sjukvården och kommunen samverkar.

SIP sker efter godkännande från patienten.

Samordnad vårdplanering blir aktuellt när ansvaret för patienten går över från en vårdgivare till en annan, exempelvis från sjukhusvård till vårdcentral eller kommun. Närstående kan delta i samverkan efter godkännande från patienten.

Uppmärksamma behov

När en familjemedlem drabbas av psykisk ohälsa innebär det ofta mer ansvar och ökade påfrestningar för de närstående, särskilt då dagens psykiatriska vård sker i öppnare vårdformer än tidigare. Den psykiatriska vården måste uppmärksamma dessa behov och erbjuda eller förmedla lämpligt stöd.

NÄRSTÅENDE	VÅRDGIVARE
Det är positivt för de närstående att ha en namngiven kontaktperson.	Vårdpersonalen bör erbjuda de närstående en namngiven kontaktperson.
De närstående har ofta behov av information och har även rätt till känslomässigt stöd.	Vårdpersonalen ska beakta de närståendes behov av information och känslomässigt stöd.
Barn till psykiskt sjuka har ofta behov av och rätt till särskilda stödinsatser.	Vårdpersonalen ska särskilt uppmärksamma barnens förhållanden och deras behov av stödinsatser.

Intresseföreningar

Intresseföreningarna är en viktig resurs för patienter, närstående och vården. Vården bör samarbeta med föreningarna på ett systematiskt sätt och aktivt sprida information till patienter och närstående om deras verksamhet. Det finns ett uttalat önskemål från intresseföreningarna att tillsammans med vården arrangera närståendebildning.

Kunskap till närstående

De närstående som deltagit i närståendebildning tycker att de fått bättre kunskaper om patientens sjukdom och behandling. De har också ett större förtroende för vården och anser att deras specifika kunskaper om patienten bättre tas till vara.

NÄRSTÅENDE

De närstående har rätt till kontinuerlig information avseende patientens vård och behandling.

De närstående ska erbjudas att delta i vårdplaneringar som rör patienten.

De närstående bör ges möjlighet till närståendebildning.

VÅRDGIVARE

Vårdpersonalen ska kontinuerligt informera de närstående om patientens vård och behandling.

Vårdpersonalen ansvarar för att bjuda in de närstående till vårdplaneringar.

Vården bör erbjuda närståendebildning.

Närståendebildning

Vården har mycket att vinna på att erbjuda de närstående regelbunden information och utbildning.

Kompetens

NÄRSTÅENDE	VÅRDGIVARE
De närstående ska mötas av personal med kompetens inom närståendeperspektivet.	Vårdpersonal ska ha kompetens inom närståendeperspektivet.
De närstående behöver känna till de lagar som är aktuella för patienten.	Vårdpersonalen ska informera de närstående om de lagar som är aktuella för patienten.
De närstående har behov av och rätt till information om sjukdom, behandling, nya rön med mera.	Vården ska erbjuda information om sjukdom, behandling, nya rön med mera.
De närstående behöver känna till vart man vänder sig för att framföra klagomål på vården.	Vårdpersonalen ska informera de närstående om var de ska vända sig för att framföra klagomål på vården.

Mer information för anhörig och närstående

1177 VÅRDGUIDEN – www.1177.se

Sök “anhörig psykiskohälsa”.

Se information på 1177.se/Ostergotland/liv--halsa/psykisk-halsa/nar-en-vuxen-i-din-familj-inte-mar-bra/

ANHÖRIGLINJEN – telefonnummer 0200-239 500

Stödtelefon för dig som behöver råd och stöd i din roll som anhörig.

MASKROSBARN – www.maskrosbarn.org

Hos Maskrosbarn kan du som ungdom få stöd av vuxna som vet hur det är att ha en förälder som har ett missbruk eller psykisk ohälsa.

ANHÖRIGKONSULENT

Många kommuner har en särskild person som arbetar med stöd till anhöriga. Kontakta din kommun för mer information.

NKA, Nationellt kompetenscentrum anhöriga – www.anhoriga.se

En samarbetsresurs för utveckling av framtidens anhörigstöd.

NSPH, Nationell Samverkan för Psykisk Hälsa – www.nsph.se

Välj fokusområde ”Anhörig”.

Region
Östergötland